

Luceafărul

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Săptămânal editat de Uniunea Scriitorilor
din Republica Socialistă România

ÎNALT ȘI REPREZENTATIV FORUM DEMOCRATIC

Cuvîntarea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU

la încheierea ședinței comune a Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a organismelor democratice și organizațiilor de masă și obștești

Stimați tovarăși,

Sedința comună a Plenarei Comitetului Central, a conducerilor organismelor democratice și organizațiilor de masă și obștești reprezintă un înalt forum al democrației muncitorești-revoluționare, în care activul și cadrele de bază ale partidului și ale tuturor sectoarelor de activitate au dezbătut cele mai importante probleme ale construcției socialiste din patria noastră și au adoptat, într-o deplină unanimitate, hotărârile privind perfecționarea conducerii întregii activități, în vederea împlinirii neabătute a Programului partidului de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și de înaintare fermă a patriei noastre spre comunism! (Aplauze și urale puternice, prelungite; se scandează îndelung „Ceașescu și poporul!”).

La lucrările înaltului forum democratic au participat peste 4300 de activiști de partid și de stat din toate sectoarele și au luat cuvîntul, în plen și în consiliile organismelor democratice, 342 de participanți, care au analizat, critic și autocritic, activitatea din diferite sectoare, au făcut sute de propuneri și s-au pronunțat pentru perfecționarea muncii tuturor organelor de partid, de stat și ale democrației muncitorești-revoluționare, în concordanță cu noile cerințe ale construcției socialiste din România. (Aplauze puternice, prelungite).

Iată de ce putem afirma că marea forum democratic — format din cadrele de bază ale partidului, ale statului, ale organismelor democratice și organizațiilor de masă — a devenit o adevărată Conferință Națională, care încheie, într-o deplină unanimitate, dezbaterile largi care au avut loc în partid și în întreaga societate, cu privire la stadiul actual al socie-

tății socialiste românești și la perspectivele dezvoltării viitoare a patriei noastre pe drumul socialismului, al împlinirii visului de aur — a comunismului! (Aplauze și urale puternice; se scandează „Ceașescu — P.C.R.!", „Ceașescu, eroism — România, comunism!”).

Lucrările înaltului forum democratic reprezintă expresia unității dialectice dintre conducerea partidului și organele de stat, organismele democratice și organizațiile de masă, sintetizează, într-o formă nouă, rolul conducător al partidului în toate sectoarele, în întreaga noastră societate. (Aplauze puternice, prelungite).

Deplină unanimitate în care s-au desfășurat dezbaterile și s-au adoptat hotărârile și documentele reflectă, de fapt, unanimitatea cu care întregul partid și poporul îndeplinesc neabătut și sint hotărâte să dea viață politicii interne și externe a partidului nostru. (Aplauze și urale puternice, prelungite; se scandează îndelung „Ceașescu — P.C.R.!", „Ceașescu și poporul!”).

Acum, la încheierea dezbaterilor, putem afirma cu deplină temei că de necesară a fost organizarea acestei largi dezbateri în partid, în întreaga societate și în cadrul acestui larg forum al cadrelor și activului de bază din toate domeniile de activitate, pentru înțelegerea mai bună a stadiului actual al societății românești și, mai cu seamă, pentru trasarea perspectivelor și căilor de activitate în vederea înaintării ferme a României spre cele mai înalte culmi de progres și civilizație. (Aplauze și urale puternice, îndelungate).

Dind o înaltă apreciere drumului revoluționar de luptă și muncă, marilor realizări obținute sub conducerea partidului nostru comunist în făurirea orinduirii socialiste, în cadrul forumului s-a evidențiat, cu toată satisfacția, că societatea

socialistă românească a ajuns la un înalt stadiu de dezvoltare, care dă perspective minunate pentru împlinirea Programului partidului și înaintarea fermă a întregii noastre națiuni spre visul de aur al omenirii — deci și al poporului nostru — spre comunism! (Aplauze puternice, urale; se scandează îndelung „Ceașescu și poporul!", „Ceașescu, România — stîmna noastră și mindria!”).

Trebuie să subliniem, încă o dată, că toate mărețele realizări în construcția socialistă, îndeosebi după Congresul al IX-lea al partidului, demonstrează justetea liniei generale a partidului nostru, care a aplicat și aplică creator legile obiective, principiile socialismului științific la condițiile și realitățile României.

Toate acestea demonstrează că partidul nostru și-a îndeplinit și își îndeplinește cu cinste misiunea istorică incredintată de popor, că întărirea rolului conducător al partidului reprezintă garanția supremă a mersului neabătut înainte al patriei noastre. (Urale și aplauze puternice; se scandează îndelung „Ceașescu, România — stîmna noastră și mindria!", „Ceașescu și poporul!”).

Pe drept cuvînt s-a subliniat, în același timp, că toate marile realizări obținute sint rezultatul muncii pline de abnegație a clasei muncitoare, țărănimii, intelectualității, a tuturor oamenilor muncii, a întregului nostru popor, care, într-o deplină unitate, a împlinit și îndeplinește neabătut politica internă și externă a partidului și statului nostru.

Iată de ce acum, la încheierea acestor largi dezbateri și a lucrărilor forumului nostru democratic, doresc să adresez, pentru toate aceste mărețe împliniri, cele mai calde felicitări clasei noastre muncitoare, țărănimii, intelectualității, întregului popor, împreună cu

urarea de noi și noi succese în realizarea programelor de dezvoltare economico-socială, de ridicare a patriei spre noi culmi de progres și civilizație, de bunăstare și fericire, de întărire a independenței și suveranității României! (Urale și aplauze puternice, prelungite; se scandează îndelung „Ceașescu și poporul!", „Ceașescu, România — stîmna noastră și mindria!”).

Stimați tovarăși,

În cadrul lucrărilor sale, înaltul forum democratic a dezbătut și aprobat planurile de dezvoltare economico-socială pe anul 1989, care au un rol de importanță deosebită în realizarea celui de-al 8-lea plan cincinal.

Intr-o deplină unanimitate au fost aprobate prevederile planurilor, măsurile în vederea împlinirii neabătute a programelor de organizare și modernizare, de normare economico-financiară, de ridicare a calității și nivelului tehnologic al producției, de creșterea productivității muncii, a eficienței economice în toate sectoarele.

Pe drept cuvînt s-a acordat o atenție deosebită activității privind dezvoltarea relațiilor economice internaționale și realizarea în cele mai bune condiții a planului de export pe acest an, pe anul viitor și pe întregul cincinal.

Este necesar să punem în centrul activității ridicarea continuă a calității și a nivelului tehnic al produselor, să facem astfel încît, în cincinalul următor, produsele românești să ocupe un loc de frunte, și, în multe domenii, să fie pe primul plan din punct de vedere al calității și nivelului tehnic. Dispunem de o minunată clasă muncitoare, cu o înaltă pregătire, de buni tehnicieni, de ingineri, de oameni de știință; avem o puter-

Continuare în pag. a 2-a

Cuvîntarea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU

la marea manifestare populară consacrată aniversării a 70 de ani de la crearea statului național unitar român

Dragi tovarăși,

Cu prilejul marilor noastre sărbători de la 1 Decembrie, cînd se împlinesc 70 de ani de la formarea statului național unitar român, doresc să vă adresez tuturor celor care ați venit la această mare manifestare a Unirii, întregului nostru popor un salut călduros, cele mai bune urări de succes în toate domeniile! (Urale și aplauze puternice; se scandează: „Ceașescu — P.C.R.!", „Ceașescu și poporul!”).

Realizarea statului național unitar, cu 70 de ani în urmă, a reprezentat împlinirea năzuințelor de veacuri ale poporului nostru de a trăi unit, de a munci împreună, pentru a-și făuri o viață nouă, mai bună, liberă și fericită. (Urale și aplauze puternice, îndelung repetate).

Acum, cînd aniversăm 70 de ani de la realizarea statului național unitar, putem afirma cu îndreptățită mîndrie că numai socialismul a reușit să asigure ridicarea generală a bunăstării poporului, să asigure întărirea independenței, a suveranității, să înlăturească năzuințele de veacuri ale poporului nostru la o viață mai bună, liberă, independentă. (Urale și aplauze puternice, prelungite).

Asa cum am declarat cu puțin timp înainte, la încheierea marelui forum democratic, să ne luăm angajamentul de a face totul pentru împlinirea programelor de dezvoltare economico-socială a patriei!

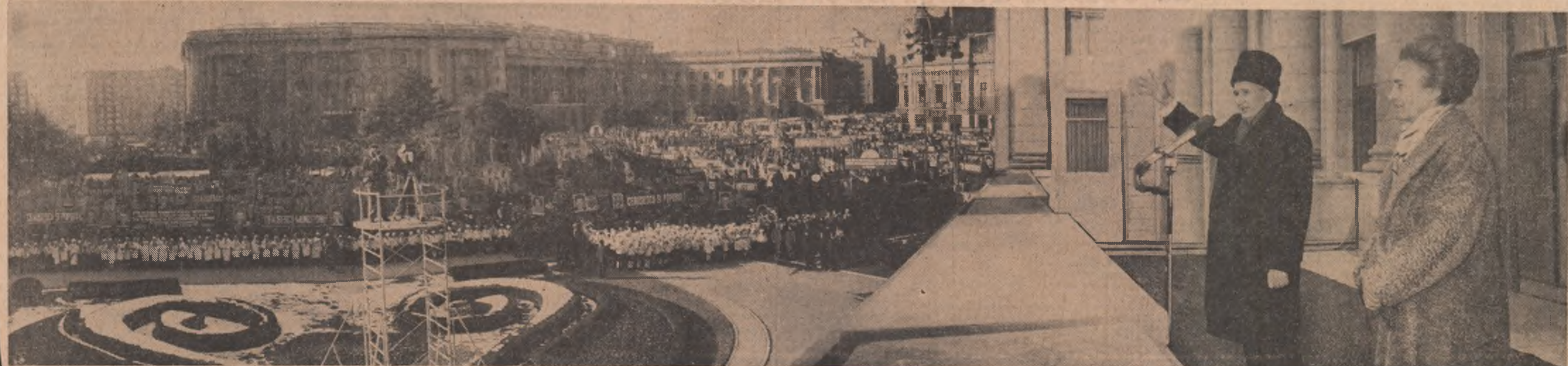
Să cinstim pe făuritorii statului național unitar român! Să cinstim poporul român — adevăratul fău-

ritor al acestui act istoric, al istoriei patriei noastre în general — cu noi și noi realizări, cu hotărîrea fermă de a realiza neabătut Programul partidului de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și de înaintare spre comunism! (Urale și aplauze puternice, îndelung repetate).

Și la această mare manifestare, doresc să asigur pe prietenii noștri de peste hotare, toate statele din Europa și din întreaga lume că poporul român, unit, stăpîn pe destinele sale, dorește să trăiască în colaborare și prietenie cu toate popoarele, să-și făurească viața în mod liber, așa cum o dorește!

Dorim să conlucrăm pentru pace, pentru dezarmare, pentru o lume mai dreaptă și mai bună! (Aplauze și urale puternice; se scandează îndelung „Ceașescu — pace!”).

Vă mulțumesc, dragi tovarăși și prieteni, pentru această mare manifestare consacrată cinstirii proclămării statului național unitar român și vă urez succese tot mai mari în întreaga activitate, multă sănătate și fericire! (Aplauze și urale puternice; se scandează îndelung „Ceașescu — România, stîmna noastră și mindria!", „Ceașescu să trăiască, România să-nflorească!", „Ceașescu — P.C.R.!", „Ceașescu și poporul!", „Ceașescu — pace!”). Într-o puternică unitate de gînd și simțire, toți cei aflați la marea manifestare populară aclamă și ovacionează îndelung pentru Partidul Comunist Român, pentru secretarul său general, președintele țării, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU).

Cuvîntarea tovarăşului Nicolae Ceauşescu

Urmare din pag. 1

nică bază materială, o industrie modernă. Avem deci tot ceea ce e necesar pentru a realiza o producţie de înaltă calitate, competitivă cu cele mai bune pe plan mondial — şi trebuie să realizăm aceasta! (Aplauze puternice, prelungite).

Se poate spune că întregul forum democratic a subliniat necesitatea creşterii mai puternice a rolului cercetării, a ştiinţei, în toate sectoarele, a perfecţionării activităţii de învăţământ, de ridicare continuă a nivelului profesional, tehnic, ştiinţific, cultural al tuturor cadrelor, al tuturor oamenilor muncii.

Cu deplină temei s-a subliniat că, numai pe baza celor mai noi cercetări ale ştiinţei şi tehnicii, ale cunoaşterii universale, se poate asigura înfăptuirea neabătută a planurilor şi programelor de dezvoltare economică-socială, de ridicare continuă a patriei noastre pe noi culmi de progres, de creştere continuă a nivelului de trai, material şi spiritual, al poporului.

Intr-o deplină unanimitate a fost adoptat programul privind autoconducerea şi autoaprovizionarea, care asigură baza materială pentru îmbunătăţirea aprovizionării în toate domeniile de activitate.

Acum este necesar să fie luate toate măsurile pentru realizarea, în cele mai bune condiţii, prevederile acestui program. As trezirea mod deosebit atenţia tuturor organelor centrale, ministerelor, consilierilor populare şi comitetelor judeţene de partid de a acorda o grijă deosebită, permanentă, realizării prevederilor programului de autoaprovizionare centrală şi locală, bunei aprovizionări a populaţiei în spiritul politicii partidului nostru, în care omul constituie obiectivul central, bunăstarea şi fericirea poporului reprezintă esenţa politicii partidului, a societăţii socialiste pe care o edificăm în România. (Urale şi aplauze puternice, prelungite; se scandează îndelung „Ceauşescu şi poporul!”).

Prin adoptarea, în deplină unanimitate, a orientărilor pentru cel de-al 9-lea plan cincinal şi pentru deceniul anilor 1991—2000 şi, în unele domenii, şi pentru primul deceniu al secolului al XXI-lea, dispunem de minunate perspective privind dezvoltarea continuă a patriei noastre, de înfăptuirea neabătută a Programului partidului, de ridicarea a României la un nivel tot mai înalt de civilizaţie. Tot ceea ce am realizat până acum, hotărârea fermă de a întări proprietatea socialistă — de stat şi cooperatistă — de perfecţionarea activităţii ideologice, politico-educative, de formare a omului nou, de creştere a rolului partidului ca forţă politică conducătoare — centrul vital al întregii naţiuni — dau garanţia că tot ceea ce ne propunem se va realiza prin munca unită a întregului nostru popor.

Acum este necesar să trecem cu toată hotărârea la activitatea organizatorică, politică, în vederea înfăptuirii în viaţă a planurilor şi programelor, a orientărilor de largă perspectivă pînă în anul 2000!

Perfecţionarea conducerii tuturor sectoarelor de activitate impune, ca o necesitate vitală, buna funcţionare a organismelor democratice muncitoreşti-revoluţionare. Totodată, aceasta impune ca fiecare activist al partidului şi al statului, cadrele din toate domeniile să acţioneze, în orice împrejurări, în spiritul înaltei răspunderi revoluţionare, să pună pe primul plan respectarea şi înfăptuirea neabătută a hotărârilor partidului, a legilor ţării, întăririi continuă a legalităţii, a ordinii şi disciplinei, în toate sectoarele de activitate. (Aplauze puternice, prelungite).

Se impune să acţionăm cu toată fermitatea în vederea aplicării neabătute a principiilor eticii şi echităţii socialiste, să creăm un larg curent de masă pentru a munci şi a trăi în spirit revoluţionar, în spirit comunist! (Vii şi puternice aplauze).

De asemenea, este necesar să acţionăm cu toată hotărârea în direcţia perfecţionării conducerii societăţii, pe baza planului naţional unic de dezvoltare a tuturor sectoarelor de activitate.

Reglementarea producţiei, a preţurilor şi a altor domenii nu poate fi lăsată la voia întâmplării, nu

poate fi lăsată să fie reglementată de cerinţele sau jocul pieţii!

Participarea unora greutăţi în dezvoltarea socialistă nu trebuie să ducă în nici un fel la panică, la pierderea încrederii în forţele clasei muncitoare, ale poporului, în socialism. A acţiona pentru perfecţionarea continuă a socialismului presupune să mergem înainte, nu înapoi la forme capitaliste. Este necesar să pornim întotdeauna de la întărirea rolului clasei muncitoare, a alianţei muncitorilor cu ţărâna, cu intelectualitatea, cu toţi oamenii muncii, cu întregul popor, deoarece numai în asemenea împrejurări clasa muncitoare, socialismul se vor putea afirma cu întreaga lor forţă! (Vii şi puternice aplauze). Numai în asemenea împrejurări partidul şi poate îndeplini în cele mai bune condiţii misiunea sa de conducere a măreţii opere de făurire a socialismului şi comunismului!

A fi revoluţionar, a fi comunist înseamnă a fi întotdeauna în primele rinduri ale luptei împotriva vechiului, a tot ce s-a perimat şi nu mai corespunde noii etape de dezvoltare. Inseamnă acţiona cu toată fermitatea pentru promovarea noului, a spiritului şi concepţiei revoluţionare în toate domeniile de activitate!

Doresc să subliniez încă o dată necesitatea perfecţionării şi întăririi continue a rolului partidului ca forţă politică conducătoare — centrul vital al întregii naţiuni.

Trebuie să avem permanent în vedere că partidul poartă — şi trebuie să poarte — deplină răspundere pentru realizarea programului său.

Şi în ilegalitate, în condiţiile luptei grele, partidul a fost în primele rinduri. Comunistii au fost în primele rinduri în organizarea luptelor maselor populare, nu s-au temut nici de temni, nici de închisuni, nu au dat înapoi nici în faţa plutonului de execuţie, au acţionat ca revoluţionari ce trebuie să înfăptuiască idealurile măreţe pentru care s-au înrolat în rindurile partidului comunist, în rindurile celor ce şi-au propus — prin luptă — să realizeze o nouă orinduire socială. Cu atât mai mult, în condiţiile cînd partidul reprezintă forţa conducătoare şi şi-a asumat conducerea în societate împreună cu întregul popor, partidul, comunistii trebuie să fie în primele rinduri, să nu se dea înlături de la nici o greutăţ, pentru că numai aşa îşi vor îndeplini misiunea, numai aşa vor putea asigura înfăptuirea programului pentru care au luptat şi luntă, într-o deplină unitate. (Aplauze şi urale puternice; se scandează îndelung „Ceauşescu şi poporul!”).

Stimaţi tovarăşi,

Întregul nostru popor aniversază anul acesta, la 1 Decembrie, împlinirea a 70 de ani de la Unirea Transilvaniei cu ţara şi formarea statului naţional unitar român. Această măreţă victorie a luptei îndelungate a reprezentat împlinirea năzuinţelor de veacuri ale întregului nostru popor. (Aplauze puternice, prelungite).

Stimaţi tovarăşi,

Pornind de la aprobarea unanimităţii a politicii internaţionale a partidului şi statului nostru, doresc încă o dată să asigur pe prietenii noştri de peste hotare, toate popoarele şi statele europene şi din întreaga lume că România socialistă va acţiona şi în viitor, cu toată fermitatea, pentru dezvoltarea colaborării cu toate statele, fără nici o deosebire, pe

plauze puternice, prelungite).

— Înşăşi natura — care de mil de ani asigură existenţa pe aceste meleaguri a poporului român —, soarele însuşi a ieşit astăzi zîmbitor să participe, împreună cu poporul nostru, la această mare sărbătoare, dorind, parcă, să sublinieze că nu a fost cetăţean român care să nu dorească unitatea statului nostru naţional! (Aplauze şi urale puternice; se scandează „Ceauşescu şi poporul!”).

De la tribuna înaltului forum democratic, aducem un cald omagiu tuturor celor care au contribuit, prin activitatea şi jertfa lor, la realizarea statului naţional unitar. Încă o dată, doresc să aduc, în primul rînd, cel mai înalt omagiu întregului nostru popor, adevăratul făuritor al istoriei, al prezentului şi viitorului naţiunii noastre, garanţia construirii cu succes a socialismului şi comunismului în România! (Aplauze şi urale puternice; se scandează „Ceauşescu şi poporul!” „Ceauşescu — P.C.R.!”).

Este adevărat că orînduirea burgheză-mosierăască nu a soluţionat problemele fundamentale ale dezvoltării societăţii româneşti conform cerinţelor participanţilor de la Alba Iulia, ale întregului popor. Realizarea deplinei egalităţi în drepturi, dezvoltarea forţelor de producţie şi ridicarea nivelului de trai, material şi spiritual, al poporului s-au înfăptuit numai o dată cu făurirea societăţii socialiste în patria noastră, ceea ce demonstrează, încă o dată, că numai şi numai în condiţiile lichidării exploatarea şi asuprii, în condiţiile în care poporul devine cu adevărat stăpîn pe destinele sale se pot înfăptui, în cele mai bune condiţii, năzuinţele de bunăstare, de libertate, independenţă şi fericire ale întregii naţiuni! (Vii şi puternice aplauze).

La cea de-a 70-a aniversare a formării statului naţional unitar român, să facem legămintă că vom acţiona cu întreaga răspundere faţă de interesele poporului, pentru întărirea continuă a independenţei şi suveranităţii României, pentru dezvoltarea tot mai puternică a forţelor de producţie, a ştiinţei, culturii, învăţămîntului, pentru formarea omului nou — constructor conştient al socialismului şi comunismului — că vom acţiona întotdeauna pentru bunăstarea şi fericirea întregului popor, pentru măreţia României, în societatea comunistă! (Aplauze şi urale puternice; se scandează „Ceauşescu şi poporul!” „Ceauşescu — P.C.R.!”).

Stimaţi tovarăşi,

Pornind de la aprobarea unanimităţii a politicii internaţionale a partidului şi statului nostru, doresc încă o dată să asigur pe prietenii noştri de peste hotare, toate popoarele şi statele europene şi din întreaga lume că România socialistă va acţiona şi în viitor, cu toată fermitatea, pentru dezvoltarea colaborării cu toate statele, fără nici o deosebire, pe

baza principiilor deplinei egalităţi în drepturi, a respectului independenţei şi suveranităţii, neamăstecului în febrile interne şi respectarea dreptului fiecărui popor la dezvoltare liberă, independentă, aşa cum o doreşte. (Aplauze puternice, prelungite).

Sîntem hotărîţi să participăm activ, cu toate forţele, la înfăptuirea dezarmării şi, în primul rînd, a dezarmării nucleare, pentru o lume fără arme, fără războaie, să acţionăm pentru o Europă unită în diversitatea orînduirilor sociale, pentru o nouă ordine economică internaţională. Împărţită în mai multe grupări, Europa nu-şi poate îndeplini misiunea sa. Este necesară o Europă unită în diversitatea orînduirilor sociale, a concepţiilor filozofice şi politice, o Europă a naţiunilor libere, independente, care să acţioneze într-o deplină unitate pentru progresul economic-social, pentru dezarmare, pentru pace, pentru o lume mai dreaptă şi mai bună. (Vii aplauze). Numai o Europă unită poate avea un rol important şi poate să aducă o contribuţie mai însemnată la soluţionarea marilor probleme ale vieţii mondiale, la realizarea unei lumi în care fiecare naţiune să se dezvolte corespunzător voinţei sale, a unei lumi a progresului, păcii şi colaborării! (Urale şi aplauze „Ceauşescu şi poporul!”).

Doresc, de asemenea, să reafirm hotărîrea ţării noastre de a acţiona şi în viitor, cu toate forţele, pentru întărirea unităţii şi solidarităţii tuturor ţărilor socialiste. Trebuie să avem permanent în vedere că numai împreună, într-o deplină solidaritate, putem să făurim socialismul, iar noi, în România, putem să înfăptuim Programul partidului nostru. Singur, nici un popor — deci nici poporul nostru — nu poate să aibă siguranţa mersului înainte, a victoriei socialismului. Socialismul nu poate fi decît rodul luptei unite a tuturor forţelor, a tuturor popoarelor ce au păsît pe calea socialismului, a oamenilor de pretutindeni care doresc o lume mai bună, o lume a dreptăţii sociale. (Aplauze şi urale puternice, prelungite).

Îstă de ce solidaritatea şi colaborarea constituie o cerinţă obiectivă a dezvoltării pe calea socialismului şi comunismului!

Să realizăm această pornind de la principiile unei unităţi noi, ale egalităţii, ale respectării dreptului fiecărui partid şi popor de a aplica legităţile generale, socialismul ştiinţific, corespunzător condiţiilor din fiecare ţară! Să realizăm o puternică unitate bazată pe naţiuni libere, socialiste şi independente, în care fiecare construieşte socialismul cu poporul şi pentru popor! (Aplauze şi urale puternice, prelungite; se scandează îndelung „Ceauşescu şi poporul!”).

De asemenea, este necesar să acţionăm şi în continuare pentru întărirea colaborării şi solidarităţii cu partidele comuniste şi muncitoreşti, cu partidele socialiste şi social-democrate, cu alte forţe de

mocratice şi progresiste, deoarece — şi pe plan internaţional mai larg — nici un partid nu poate merge singur în marea luptă pentru progres, pentru pace, pentru victoria noii orînduirii sociale. Unitatea mişcării comuniste şi muncitoreşti, pe principiul noi, de egalitate, constituie şi acum, ca şi în trecut, o necesitate vitală, o lege a dezvoltării economico-sociale, a mersului înainte spre socialism.

Lozincă lansată de făuritorii socialismului ştiinţific „Proletarii din toate ţările, uniţi-vă!” continuă să fie actuală. Este adevărat; ea trebuie să capete acum un caracter mult mai larg, să se adreseze atît proletariatului, dar şi ţăranilor, intelectualilor, popoarelor asuprite de preţutindeni, tuturor celor care doresc o viaţă mai dreaptă şi mai bună, care doresc pacea, de a se uni într-un mare front al libertăţii şi progresului, al luptei pentru o lume fără arme, fără războaie, o lume a dreptăţii sociale şi naţionale. (Aplauze şi urale puternice; se scandează îndelung „Ceauşescu — pace!”).

Încă o dată, doresc să reafirm încrederea şi convingerea poporului nostru că, deşi situaţia mondială continuă să fie complexă şi gravă, în lume sînt suficiente forţe care, acţionînd unite, pot schimba cursul evenimentelor, pot impune o politică nouă, o nouă gândire în toate domeniile, pot impune dezarmarea, pacea, respectarea dreptului fiecărei naţiuni la o viaţă mai bună, liberă, independentă, pot asigura convieţuirea în pace a întregii omeniri! (Aplauze şi urale puternice, prelungite).

Încheind lucrările marelui nostru forum democratic, să ne luăm angajamentul de a nu precupeţi nici un efort şi de a face totul pentru înfăptuirea neabătută a Programului partidului de făurire a societăţii socialiste multilaterale dezvoltate şi de înaltă fermă spiritului de aur spre comunism! (Aplauze şi urale puternice; se scandează îndelung „Ceauşescu — eroism, Românie — comunism!”).

Să împlinim cea de-a 45-a aniversare a revoluţiei de eliberare naţională şi socială, antifascistă şi antiimperialistă. Congresul al XIV-lea al partidului cu noi şi noi realizări în toate domeniile de activitate! (Aplauze şi urale puternice; se scandează îndelung „Ceauşescu şi poporul!” „Ceauşescu — P.C.R.!”).

Încă o dată doresc să subliniez că se impune să acţionăm cu toată hotărârea pentru perfecţionarea şi ridicarea nivelului activităţii ideologice, politice, ştiinţifice, educative, de formare a omului nou, constructor conştient al socialismului şi comunismului. Să educăm tineretul, întregul nostru popor în spiritul luptei şi abnegaţiei revoluţionare, de a nu se teme şi de a nu da înapoi în faţa nici unor greutăţi!

As dori, şi în acest cadru, să repet unele versuri pe care le-am mai spus în alte împrejurări:

„Cel ce se luptă murmurînd,
De s-ar lupta şi-n primul rînd,
Ei tot atît de buni ne par
Ca orîncare laş fugărilor!
Murmurul, azi, şi orîscînd,
E plînsul în zădări!”

Avem nevoie de luptători revoluţionari, nu de oameni care se tingule, cărora le este teamă de luptă şi de greutăţi. Comunistii nu au dat înapoi în faţa nici unei greutăţi şi sînt hotărîţi să facă totul pentru a asigura victoria socialismului şi comunismului în România! (Aplauze şi urale puternice, prelungite; se scandează „Ceauşescu — P.C.R.!” „Ceauşescu şi poporul!”).

Trăim în alte împrejurări istorice, în care poporul este stăpîn pe destinele sale, dar spiritul de luptă, de sacrificiu nu trebuie să nu poată să dispară. Dimpotrivă, el trebuie să devină tot mai puternic, pentru a asigura înfrîngerea oricărui greutăţi şi înaintarea fermă spre visul de aur.

Comunistii, revoluţionarii trebuie să acţioneze în orice împrejurări cu îndrăzneală şi fermitate, să asigure înfrîngerea oricărui greutăţi.

Pornim — după cum am menţionat în expunerea mea — la un drum nou, lung, de muncă şi luptă,

la un drum glorios. Să facem astfel încît, prin munca unită a întregului popor, sub conducerea partidului, să-î străbatem într-un timp cît mai scurt şi cu rezultate cît mai bune şi să ajungem la cele mai înalte piscuri, la realizarea visului de aur — societatea comunistă! (Aplauze şi urale puternice; se scandează îndelung „Ceauşescu — P.C.R.!” „Ceauşescu, eroism — Românie, comunism!”).

Pe baza hotărîrilor pe care le-am adoptat, în deplină unanimitate, nu pornim la un marş triumfal, ci la un drum de luptă şi muncă revoluţionară.

Să întărim continuu unitatea partidului, spiritul revoluţionar, unitatea întregului popor — această reprezentînd garanţia victoriei în lupta pentru socialism, pentru comunism! (Aplauze şi urale puternice; se scandează îndelung „Ceauşescu şi poporul!” „Ceauşescu — P.C.R.!”).

Subliniez, încă o dată, necesitatea de a acţiona în toate împrejurările ca adevăraţi revoluţionari, în spiritul înaltei răspunderi faţă de partid, faţă de popor, faţă de cauza socialismului şi comunismului, faţă de independenţa şi suveranitatea României! (Aplauze şi urale puternice, prelungite; se scandează îndelung „Ceauşescu — P.C.R.!” „Ceauşescu şi poporul!”).

Îmi exprim deplina convingere că toţi participanţii la lucrările înaltului nostru forum democratic, întregul activ de partid de stat, toţi oamenii muncii, întregul nostru popor vor acţiona într-o deplină unitate şi vor asigura realizarea în cele mai bune condiţii a tuturor planurilor şi programelor de dezvoltare a patriei noastre. La sfîrşitul acestui cincinal, la sfîrşitul celui de-al 9-lea cincinal şi, mai cu seamă, în anul 2000 vom putea să primim cu îndreptăţită mîndrie şi să afirmăm că ceea ce ne-am propus în 1988, în ajunul celei de-a 70-a aniversării a creării statului naţional unitar, s-a realizat; că la cea de-a 80-a aniversare a statului naţional unitar şi la 400 de ani de la unirea de către Mihai de Viteazul a ţărilor româneşti, România va fi o ţară puternic dezvoltată, socialistă, ridicată pe înaltele piscuri, înaintînd spre visul de aur — spre comunism! (Urale şi aplauze puternice; se scandează îndelung „Ceauşescu şi poporul!” „Ceauşescu — eroism, Românie — comunism!”).

Deşi mai avem o lună pînă la încheierea acestui an şi începerea noului an, doresc să vă adresez tuturor, întregului activ de partid şi de stat, întregului nostru popor cele mai bune urări, precum şi urarea ca anul 1989 să aducă noi şi noi satisfacţii, noi şi noi împliniri în toate domeniile, să ducă la ridicarea continuă a bunăstării şi fericirii întregii noastre naţiuni! (Urale şi aplauze puternice, prelungite; se scandează îndelung „Ceauşescu — La mulţi ani!”).

Adresez tuturor participanţilor la înaltul forum democratic, întregului nostru popor urarea de noi şi noi succese în toate domeniile, multă sănătate şi fericire! (Urale şi aplauze puternice; se scandează îndelung „Ceauşescu — P.C.R.!” „Ceauşescu şi poporul!”).

Declar închise lucrările marelui nostru forum democratic.

Trăiască Partidul Comunist Român — forţa politică conducătoare, centrul vital al naţiunii noastre socialiste! (Urale şi aplauze puternice, prelungite; se scandează îndelung „Ceauşescu — P.C.R.!” „Ceauşescu şi poporul!”).

Glorie marelui nostru popor, liber şi independent! Viaţă vesnică — în fericire, în comunism! (Urale şi aplauze puternice, prelungite; se scandează îndelung „Ceauşescu şi poporul!” „Ceauşescu — eroism, Românie — comunism!”).

Să triumfe pacea şi colaborarea între toate popoarele lumii! (Urale şi aplauze puternice, prelungite. Se scandează îndelung „Ceauşescu — P.C.R.!” „Ceauşescu şi poporul!” „Ceauşescu — pace!” „Stîmna noastră şi mîndria — Ceauşescu, Românie!”).

Toţi cei prezenţi în sală se ridică în picioare şi ovacionează îndelung, într-o atmosferă de puternică înscufiere şi stîmă unitate, pentru Partidul Comunist Român, pentru secretarul general al partidului, preşedintele Republicii Socialiste România, tovarăşul Nicolae Ceauşescu.

Program al construcţiei socialiste

Un eveniment cu o desăvîrşită putere de semnificaţie în plan economic, moral-politic şi social încheie această toamnă şi se constituie în luminos punct de reper pentru orizontul tuturor preocupărilor noastre actuale, din perspectiva viitorului Congres al partidului — cel de al XIV-lea — şi în consecinţă sărbătorească a celei de a 45-a aniversări a revoluţiei de eliberare naţională şi socială, antifascistă şi antiimperialistă. Este vorba de lucrările comune ale Plenarului Comitetului Central al Partidului Comunist Român, consilierii şi birourilor executive ale organismelor democratice muncitoreşti-revoluţionare şi organizatorilor de masă şi obşteşti, forum înalt, reprezentativ, care prin însăşi înfrînerea sa în forma actuală este de natură să evidenţieze proporţiile unei largi şi evidente participări la dezbaterile şi soluţionarea problemelor pe care le ridică procesul făuririi noii societăţi, în stadiul şi la nivelul complexităţii sale prezente, precum şi importanţa unui asemenea demers, în consens cu spiritul mereu viu şi novator al democraţiei muncitoreşti-revoluţionare.

Ampluarea şi importanţa de eveniment pe care o consacră actuala Plenară emana de la strălucitul document care este Expunerea tovarăşului Nicolae Ceauşescu, document politic cu implicaţii şi efecte ale cărui temeiuri se întind asupra istoriei înseşi, pe o vastă suprafaţă de idei, concepţii şi orientări care privesc evoluţia noastră în contemporaneitate, prezentul şi perspectiva edificării noii societăţi. Titulara însăşi a Expunerii: Stadiul actual al societăţii socialiste româneşti şi perspectivele

dezvoltării sale viitoare, perfecţionarea conducerii economico-sociale, dezvoltarea democraţiei muncitoreşti-revoluţionare; rolul statului şi al organismelor democratice. Creşterea rolului Partidului Comunist Român şi activitatea ideologică, politico-educativă, ridicarea nivelului de cunoaştere ştiinţifică, de cultură a conştiinţei revoluţionare. Raportul de forţe şi caracteristicile fundamentale ale situaţiei internaţionale de nota şi semnificaţia aparte prin care noua demers al secretarului general al partidului se înscrie în linia marilor fundamentări teoretice şi practice pe care societatea românească le-a cunoscut de la cel de al IX-lea Congres al partidului, într-o epocă de o impresionantă şi clară aşezare a destinului patriei în lumina propriilor ei cerinţe şi posibilităţi, a idealurilor care l-au configurat şi-i configurează întregul potenţial al luptei, muncii şi creaţiei. Prin această epocă România a intrat în posesia drepturilor şi libertăţilor ei fundamentale. Către această epocă au venit toate marile şi hotărâtoarele momente ale istoriei naţionale, la dimensiunea şi pe segmentul de timp al acestei epoci s-au obţinut cele mai mari şi mai prodigioase împliniri, prin această epocă România s-a înscris cu măreţie şi demnitate, pe orbita marilor valori ale progresului şi civilizaţiei socialiste.

Expunerea secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, a fost adoptată, în unanimitate, ca program de muncă şi acţiune revoluţionară al partidului, al întregului popor, program care va sta la baza întregii activităţi de pregătire şi desfăşurare a celui de al XIV-lea Congres al P.C.R., a noului plan cincinal şi a direcţiilor de dezvoltare care privesc România anul 2000. Este o etapă definitivă pentru timpul în care ne aflăm şi din experienţa şi amploarea căreia se disting, cu certitudine şi cu patos al analizei şi elaborării ştiinţifice, liniile de boltă ale orizonturilor viitoare.

Întregul partid, întreaga societate au dezbătut Tezele din aprilie şi, aşa cum sublinia secretarul general al partidului, merită subliniat faptul că în centrul dezbaterilor şi al întregii activităţi din această perioadă s-a aflat înfăptuirea actualului plan cincinal, a obiectivelor strategice de trezire a ţării noastre la un nou stadiu de dezvoltare, iar concluziile şi orientările care se desprind vor trebui să devină teze pentru viitorul Congres al partidului. Expunerea prezentată în plenară realizează un magistrat punct de confluenţă al gândirii şi al acţiunii practice, revoluţionare, dintr-un scop şi după o concepţie mereu vie şi necesară — socialismul cu poporul şi pentru popor —

reliefind direcţii şi trăsături care fac dominantă istoria noastră contemporană: Istoria milenară a poporului român; lupta neînrămată pentru afirmarea fiinţei proprii, pentru libertate socială şi naţională, pentru independenţă şi unitate; profundele transformări revoluţionare din anii construcţiei socialiste, etapele procesului de edificare şi dezvoltare a noului orizonturi în România; stadiul actual al dezvoltării socialiste româneşti; trecerea României socialiste la stadiul de ţară mediu dezvoltată; liniile directoare ale dezvoltării economico-sociale a ţării în deceniul următor; creşterea rolului statului, al organismelor democratice muncitoreşti-revoluţionare, înfăptuirea consecventă a principiului construirii socialismului cu poporul şi pentru popor; dezvoltarea naţiunii în socialism, politica partidului de asigurare a deplinei egalităţi în drepturi pentru toţi cetăţenii României; schimbările profunde în structura societăţii a ţării, omogenizarea societăţii noastre socialiste, făurirea în perspectivă a poporului unic muncitor; creşterea tot mai puternică a rolului conducător al partidului în toate sectoarele de activitate; activitatea ideologică, politico-educativă, de formare a omului nou, cu o înaltă conştiinţă revoluţionară, socialistă — obiectiv de importanţă deosebită în actuala etapă, iată câteva din titlurile capitolelor magistrale Expunerii prin care secretarul general al partidului face o cuprinzătoare exegeză istorică şi ni se adresează la timpul istoric al patriei, într-un moment cînd avem bilanţul atîtor şi-atîtor împliniri, dar avem şi datoria de a face totul pentru a da consistenţă şi mai puternică vîntului, chipul mereu mai înalt pe care, în unire

şi unitate, ni-l clădim. Sintetizează, această Expunere, drumul întreg pe care l-am parcurs şi cuprinde, în esenţa sa, drumul întreg pe care îl vom străbate.

desfăşurat în plen şi în consiliile pe domenii de activitate, înaltul şi reprezentativul forum de dezbateri şi decizii pe care l-a constituit actuala plenară a adoptat documente de maximă importanţă care privesc prezentul şi viitorul nostru concret, perspectiva din unghiul căreia ne hotărîm pe mai departe eforturile, modul în care de a ne înfăptui ca ţară şi popor. Prelectele de plan — în industrie şi agricultură — pentru anul viitor, precum şi alte documente adoptate sînt un argument cît se poate de explicit şi edificator care emana din Expunerea secretarului general al partidului, din întreaga şi exemplara sa activitate teoretică şi practică în fruntea partidului şi statului. Cuvîntul rostită în încheierea lucrărilor plenare, în care de amplă şi simbolică trăire a momentului şi reprezentă în conştiinţa şi întru poporului împlinirea a şaptezeci de ani de existenţă a statului naţional unitar român se înfrînă într-un vast şi elevat document care este tenenţele noastre la ideile şi idealurile muncii şi comunismului, al libertăţii de popor, al unirii şi unităţii de neam în jurul partidului, în jurul celui ce reprezintă şi veghează asupra drepturilor şi intereselor ale naţiunii, ale tuturor.

POST RESTANT

Maria-Justina Gorovei ar fi avut și acum 17 ani, dacă un accident, stupid, ca toate accidentele, nu i-ar fi rupt firul vieții în zăna în care se îndrepta spre Liceul „N. Tonci” din Iași. Rezultatul examenului la treapta a II-a. Astfel, n-a mai putut afla niciodată că la proba de forme ambientale obținuse nota maximă. A fost ultima mișcă a unui vechi neam de cărturari moldoveni. A fost „Scrisa” un jurnal, vrea, în creșterea anilor, să nu uite nimic din ceea ce simțea și gândea ea, era un copil inteligent, sensibil, cu calități artistice întrevăzute ca fiind de excepție. Era.

„Sufletul, inima, îmi sînt pline de iubire, dragoste și putere spunea copilărească, sinceră... Iubesc natura, iubesc libertatea, iubesc, iubesc tot ce mă înconjoară, iubesc Viața...” (jurnal, 11 aprilie 1985)

„Mi-am înălțat castelul fericii mele? Ce însemnă el prinsoarea? Însoamnișii clipă înăleg în care îmi dăruie inima năruie, însemnă seri de vară în care string stelele și îmi fac o oglindă ca să mă priveșc într-însa, încercînd să-mi citesc în suflet... În castelul fericii mele, o sală de marmură albă, cu rezonanță de temple, am rezervat-o nefericirii mele. Știu că nicidecum nu voi putea ști totul și atunci sînt tristă. Știu că dragostea pentru cel dragi nu poate fi o piedică pentru creșterea acestor înfrînări. Și iarăși sînt tristă...” (jurnal, 29 ianuarie 1987)

„Ascult muzică... Credeam că timpul stă în loc în aceste clipe, dar tic-tacul neîntrerupt vrea să mă anunțe că totul se va sfîrși, odată și odată. Dărimă zidurile castelului pe care mi-l clădise ascultînd această muzică. Timpul trece atât de repede încît nu mă dădă... Fără îndoială, aceste rînduri scrise de abia o adolescentă aparțin unui talent literar care nu s-a putut împlini. Ce a rămas, vai, cit a rămas din strălucirea sa meteorică se poate regăsi în acest jurnal și în expoziția de pianină și formal ambientală de la sala Institutului de teatru. Cîteva lucrări în creion, în carbune și în tempera, cîteva tablouri și proiecte de forme ambientale. Ele pot fi văzute și ca lucrări făcute în timpul unei despărțiri grăbite, mult prea grăbite de Maria Justina Gorovei. Treceam să prin lume, atât de meteorică, viața sa atât de amintită, a lăsat doar un fum de scînteie în lipsirea celor care își pusese răstătașe speranțe în ea.

ADROM ELISAR: Lunca Argeșului și CONSTANȚIN JINGA, Timișoara. Pentru poezie există rubrica Post redacției, așa că nu aveți de ce să folosiți Post restantul, rubrică dedicată în exclusivitate prozei, drept înfrînare în transmisiile toți poeziei Gabrielei Negreanu, gîndindu-ne că o facem pentru ultima dată, și nu numai pentru d-voastră, ci și pentru toți cei care persistă în aceeași confuzie.

DIANA MIHET, Negrești, Vaslui. „Lift” e scrisă bine, nervos, portretele sînt făcute cu linii sigure. Miza însă e prea mică, decl înă nu intrăm în joc. Fîind însă vorba de talent, vă așteptăm și cu altceva, cu un pic mai bogat, în care să încapă și cîteva date personale și fotografii.

LIVIU MOLDOVAN (?) Felmer, Brașov. De fapt sîntei din Făgăraș și ne-ai mai scris, cu inițiale, dar la fel de supărat(ă). De ce sîntei supărat(ă)? Că nu bateți la mașina manuscriselor pe care ni le trimiteți? Că sîntem ironici? Că nu înțelegem de ce scrieți de ortografie și punctuație? Că în revistă a apărut o cafone! Noi corolul nostru că ai preferat „un duet cîntat și direct, fără ajutorul norilor superioare”. Noi, ce să mai zicem? Nu-a plăcut vederii de la Alba Iulia a reușit să creșea, în conjunctură istorică favorabilă, o emulație generală în poporul român, un etan și un avînt al luptei căruia nimic nu i s-a putut opune. Panta nenekamen! Acest titlu al conferinței lui Păvan (în românește: „Am învinștat”) sintetizează în formă memorabilă, finită din limba lui Homer și a lui Pindar, elanul acestor ani: „Cîntați, eroi reînforși din moarte, inmul eroilor care au biruit prin moarte. Cîntați cîntecul biruinței. Am biruit în toate bătăliile. Panta nenekamen! Speranța noastră era dădă reunire a celor de un singur, era blînda frăție dintre popoarele lumii, era sfîrșirea pentru todeauna a unelilor războaiului ucigaș și pusilitor...”

O mare importanță pentru cunoașterea realităților epocii o are ziarul de front „România”,

Iulian Neagu

REMEMORĂRI

Cei trei mușchetari

Poezia lui comprimă metafora pînă la esență, e sugestiv, misterios deopotrivă și modern în valul bun sens al cuvîntului. „Bunăînțelegerea / bunăînțelegerea la dumnea voastră / dumnezeu este acasă? / nu va uitați că sint prost îmbrăcat / fac parte / din lumea care vine / V-am adus / un camion cu liliac” („Un român la vama cosmică”).

Metafora surprinzătoare scintilează ca niște diamante în cele 54 de poeme: „pe luna soldații mărșăluiesc în genunchi”, „noaptea se apropie ca o presă hidraulică”, „tăcerea în halat usor de casă ucide fără condamnare”, „va salta din privilegiul mele”, „fluturile din mine se uita în fluturile din tine”. Are un univers propriu în care se mișcă dezinvolat și-a căru stema de taină este stema singurătății. Citeva poeme au titluri remarcabile: „Furtuna de fluturi”, „Om tulburat”, „Singurătate de tot”, „Dealul de argint”.

Ca să-l citez, mărturisesc: olegial că poeziile sale mi-au produs o profundă „Bucurie terestră”. Și cred că „vinătoarea” lui de-abia acum începe!

Meditativ, abstrus, timid dar și frascibil, profesorul de țară Marin Lupșanu este un sol al timpului. Ultimul lui volum se intitulă „Sat de cîmpie”. L-am ascultat citindu-și versurile la Cenuclul revistei „Luceafărul” cu voce caldă, egală și înclorată, un fel de răsuflet elibera-toare și mai apoi, apărîndu-și-le cu aplomb de atacurile vorbitorilor mai mult sau mai puțin entuziaști. Îl bănuiesc scriind în noaptea cu zăpezi de plus, singur (nu chiar singur, nu-l așa dragă colega? cu o sticlă de ceva roșu în dînsa) ascultînd cum sună vîntul peste casele în care elevii lui dorm visînd notele de a doua zi. „Între inima mea și creierul meu / e un drum de pămînt / pe care trec țărani tăcînd”.

Marin Lupșanu nu e un poet agresiv. Dezră-dăcinarea nu la forme tragice desu, „Spațiul liniștit / Cîmpia Bărăganului are deseori înfrîn-găsură moartii / de unde viața se zărește ca o coadă de cometă / și reveria ce te cuprinde seamănă / cu starea înzăpezităului sub mărțea ninsorii”. Poetul știe să fie ironic, autocenzurat, sentimentalism sau criptic.

Scrie și haiku (sau, ca să-l cităm, tentativă de haiku), îmbrățișează minji mfoșnind a lapte și meditează la lumea lui Moromete. „Al îmbrătit Moromete și țigara din colțul gurii / licărește ca jarul pe care - în copilărie, după cretinia mamei - / barza l-a ră prăbușit pe casa noastră de l-aș fi stricat culbul / cit o metropoli peste ocean”.

Scriind cu „gura amară de poemele dulci”, ascultînd bolboroseala vîntului și „cartofilor întemțiați în primăvară”, singur în satul său de cîmpie cu „plina pe masă visînd cuțitului”, nevrînd să stîrnească „cîmii și sufletul morților”, el privește cu tinărită umire „luna roșie / ca o căpătîia rînjind în par” și-și mai cerce-tează „geamantanele pline de singurătate”. Îl promitem să-l vizităm într-o zi, și-l vom con-versa pînă „Dimineața / (cînd) vom găsi pri-vighetorea strîngulată în propriul cîntec”.

Bun venit în noaptea insomniei mele, mușchetari al poeziei purtînd în loc de sabie o floare...

Mircea Micu

P.S.

Ediția Sport-Turism a apărut un frumos micro-album despre Arad cu un avizat cuvînt înainte semnat de Crăciun Bonta.

Tapiserie de Ileana Balotă

Cuvinte pe măsura faptei

Urmare din pag. a 5-a

gile spre direcția sigură pe care o dădea istoria. Cuvîntul Unirii venea de demult; secole de-a rîndul poporul l-a făcut răbdător și tenace, generalii înregi de intelectuali — începînd din zorii literaturii române culte — l-au preluat și l-au potrivit necesității sensurii în contextul vremii lor, transmîndu-l mai departe. La români, cuvîntul Unire înseamnă și dorul etern de Patrie. O spune Barbu Ștefănescu Delavrancea într-unul din luminantele sale discursuri din perioada neutralității: „Patria și patriotismul sînt primordiale instinctive. Pe noi ne preced patria și iubirea de patrie. Ne dăptăm cu asemenea năzuințe fundamentale. După noi, rămîn mai departe moștenire urmasilor noștri. Și tot așa, din trecut se împropăștează și se lărgesc viitorul”. Într-adevăr, Unirea constituie pentru viitor o stare care a fost vie în trecut — fie că ne oprim la momentul Mihai Viteazul, fie că vom cobori la Dacia lui Traian și Decebal ori la cea a lui Burebista, ca să ne oprim totuși în coordonatele timpului istoric (dar și de fertilitate apare ideea în timpul arheologic ori în cel mitic, cel lingvistic ori cel al obiceiurilor).

Întreg secolul al XIX-lea românesc a treptat în jurul acestui fir roșu conductor: unirea tuturor românilor într-un stat unitar. De unitate spirituală vorbește Băilescu: „Unitate mai întii în idol și simțămînte, care să aducă, apoi, cu vremea, unitatea politică”. Despre păstrarea ființei neamului vorbește Simion Bărnuțiu în memorabilul discurs de la 15 mai 1848 rostit pe Cîmpia Libertății de la Blaj.

Cu o zestre ideatică atât de bogată, pe care și-a asumat-o și pe care a valorificat-o continuu adăugîndu-i prinsoarea de ceget și simțire, generația primului război mondial și a Unirii de la Alba Iulia a reușit să creșea, în conjunctură istorică favorabilă, o emulație generală în poporul român, un etan și un avînt al luptei căruia nimic nu i s-a putut opune. Panta nenekamen! Acest titlu al conferinței lui Păvan (în românește: „Am învinștat”) sintetizează în formă memorabilă, finită din limba lui Homer și a lui Pindar, elanul acestor ani: „Cîntați, eroi reînforși din moarte, inmul eroilor care au biruit prin moarte. Cîntați cîntecul biruinței. Am biruit în toate bătăliile. Panta nenekamen! Speranța noastră era dădă reunire a celor de un singur, era blînda frăție dintre popoarele lumii, era sfîrșirea pentru todeauna a unelilor războaiului ucigaș și pusilitor...”

O mare importanță pentru cunoașterea realităților epocii o are ziarul de front „România”,

înfrîntă la Iași de către Marele Cartier al armatei. M. Sadoveanu desăfoară aici o largă acțiune zărilor scriind aproape zi de zi cu vînt de îmbrăbătire și de încercări. Îl însușește: Octavian Goga, Ion Minulescu, Eugen Goga, Mircea Radulescu, Radu D. Rosetti, Corneliu Moldovan, P. Lucăscu, B. St. Delavrancea, Al. Vlahuță, I. Agărbiceanu etc. Prima pagină a ziarului „România” intruse în cele mai reprezentative condeie ale timpului; este, de fapt, o pagină literară conținînd crezul peste timp al scriitorului angajat. Alături de „Neamul românesc” al lui N. Iorga, „România” este cel mai reprezentativ ziar al anilor 1915-1918, permițîndu-ne astăzi să refacem cronica evenimentelor din Moldova rezistenței eroice.

O îmbrățișare a fenomenului literar din anul primului război mondial ne scoate la iveală în primul rînd o mare cantitate de discursuri și articole de ziar: acestea însă ies din limitele speciei propriu-zis inscriindu-se, prin realizarea artistică, prin patetismul afirmației, prin adevărul îmbrăcat în bainele frumosului — în sfera literaturii; sînt literatură de cea mai bună calitate. Lor li se adaugă reportaje, poezii patriotice, iarar care și satirice și pamflete la adresa înamicii care, în einismul lui, folosea mijlocul de luptă din afara convențiilor internaționale. Totul avînd un singur scop: mobilizarea sufletelor, întărirea încrederei în victorie. În spațiile victoriilor românești din primul război mondial se află, putem zice în deplină conștiință de cauză, și cuvîntul care a împins cu aripile lui largi trupele dîndu-le elanul din sine, scoarîndu-l adine în consiliu la fiecare pas pînă la găsirea identității cu toți deopotrivă. Numele din spatele cuvîntului, numele celor care l-au purtat, au rămas pentru todeauna zidite la temelile actului de la 1 Decembrie 1918. Pe cîteva dintre ele încercăm, în limita spațiului, să le readucem, împreună cu cuvîntul lor, în paginile de față.

„Unirea, națiunea a făcut-o”

Urmare din pag. a 4-a

al horei și al cununii a fost cîntată de Radu Potoran din Bihor; înfrățirea cu codrul — prieten și adăpost în vreme de restriște — a fost exodată în expresiva baladă cîntată de Ioan Bocea din Alba, în doina cu inforiții specifice oltenesci purtată de glasul Ionelii Prodan, dar și în cîntecul Floarei Tănăsescu din Dobrogea; cîntecul Unirii, dorința de frăție și libertate au răsănit emolionant în interpretarea lui Nicolae Furdui Iancu din Țara motilor (Cîntecul lui Horea, Ardeal, Ardeal), Grigore Lese (Hora lui Vasile Luca) și Anuta Tite (balada lui Pinteza Viteazul) din Maramureș sau Ioan Bocea (Cîntecul Inculului), cuvintele rostite de acesta din urmă dînd glas crezul întregii națiuni: „Venim tot neamul / O fîntîna, vie de datini / Obiceitur și martiri / Venim să cîntăm / Unirea-n ceget și-n simțiri”. În grai moldovenesc, Mioara Velicu a adus un fierbinte cîntec de pace, un strigăt împotriva războaiului. Instrumente muzicale de veche tradiție românească au răsănit, de asemenea, în nemuritoare cîntec interpretate de virtuozii precum Marin Chisec, și Dumitru Zamfiră la flaut, Vasile Răducu la nai, Ion Mîlu la taragot.

Pagini din marșă poetică clasică și contemporană au constituit puncte inspirate alese între creația folclorică și cea cultă, evidențiînd tematica generoasă, de sorginte folclorică, reasătită în versurile poezilor noștri. TARA, muma a tuturor românilor, nu întîmplător, deci, poezia „Mamă țară” de Tudor Arghezi a deschis programul în interpretarea actorului Ion Lupu, tabloul final fiind precedat de poezia „Cîntecul mea” de George Cosbuc în rostirea lui Mihail Cîmpău; alte două momente poetice de mare vibrație incluse în spectacolul foste cele sustinute de Gheorghe Cozorici — impresionant prin bogăția coloristică nuanțînd fragmentul din „Scrisoarea a III-a” de Mihail Eminescu — și, din nou, Mihail Căfrîta, care, prin versurile lui Nichita Stănescu, a afirmat mindria de „a fi sîmintă / Și a te sprînjii pe propriul tău pămînt”.

Cules de la un participant băntean la marea adunare de la Alba Iulia, cîntecul Liel Lungu, interpretat cu sensibilitate în încheierea spectacolului, a căpătîit valente ideatice și efective deosebite, exprimînd dorința de veacuri a poporului român, rostită atunci, cu 70 ani în urmă: „Hal la Alba în cetate / Pentru sfînta libertate / Că româna noastră eile / E unită pe vește / Cum ne-a lăsat-o Traian / Și vităz Decebal”.

Întro simbolică Horă a Unirii, înnotată și dansată de interpreti și public deopotrivă, cel prezent s-au înfrățit asemenea celor ce, ca sante deșeri în urmă, au horeții, într-o singură vîntă, unirea nației române.

CUMPĂNA

Din vechime

Cînd m-au luat de mîini și de picioare și m-au legat de trei ori deasupra orizontului, înainte de a mă azvîrli în trel sulite am zis: iată cele trei glori ascușite. Cînd m-au azvîrliț de sus de pe munte doar vîntul timpului și-a sămîșit gîrgă timpanele. Mi-am zis: eu mor dar trupul mea, pentru todeauna, va un într-o singură teacă aceste trei provincii.

George Albou

O dominantă a publicisticii eminesciene: istoria națională

Știe că în octombrie 1877 Eminescu intră în redacția ziarului „Timpul”, iar între februarie 1880 și decembrie 1881 preia conducerea acestui cotidian în calitate de redactor-șef. Evenimentul major al epocii era cucerirea independenței naționale, care deschidea o altă perspectivă, atât politice externe cit și cele interne, generînd numeroase discuții asupra drumului de urmat. Nu lipseau însă suprasolicitorii unor merite ce încercau să se instaleze în rama istoriei, pretinzîndu-se promotori ai noului statut de neatințare a țării. Stigmatizîndu-i pe istoricii patrioțitari, Eminescu face apel la trecutul istoric pentru a demonstra că „independența nu e un copil găsit”, că rădăcinile ei sînt adine înfrîpte în gila preșă-rată cu jertfele înaintașilor. În continuare, poetul pledează pentru cunoașterea istoriei naționale spre a împina o orientare realistă staturii române, în conformitate cu legitime evoluții istorice. Principiul de la care pleacă poetul în orientarea politică a României contemporane este unul științific: „...o stare de lucruri rezultă în mod strict cauzal dintr-o altă stare de lucruri premergătoare și, fiindcă alt în lumea fizică cit și cea morală, întîmplarea nu este nimic alta decît o legătură cauzală nedescoperită încă, tot astfel aspirațiunile și sentimentele sunt rezultatul unei dezvoltări care a fost anterioare a spiritului public, dezvoltare ce nici se poate tăgădui, nici înlătura”. (Opere vol. XI, p. 17). Raportînd prezentul la trecut poetul conchide că „...această (independența, n.n.) n-a venit ex abrupto, în mod fragmentar, ca din senin, ci, ca toate tendințele adevărate a fost pururea prezentă și întunecată numai uneori de unele nevoi ale prezentului; este, de fapt, o pagină literară conținînd crezul peste timp al scriitorului angajat. Alături de „Neamul românesc” al lui N. Iorga, „România” este cel mai reprezentativ ziar al anilor 1915-1918, permițîndu-ne astăzi să refacem cronica evenimentelor din Moldova rezistenței eroice.

O îmbrățișare a fenomenului literar din anul primului război mondial ne scoate la iveală în primul rînd o mare cantitate de discursuri și articole de ziar: acestea însă ies din limitele speciei propriu-zis inscriindu-se, prin realizarea artistică, prin patetismul afirmației, prin adevărul îmbrăcat în bainele frumosului — în sfera literaturii; sînt literatură de cea mai bună calitate. Lor li se adaugă reportaje, poezii patriotice, iarar care și satirice și pamflete la adresa înamicii care, în einismul lui, folosea mijlocul de luptă din afara convențiilor internaționale. Totul avînd un singur scop: mobilizarea sufletelor, întărirea încrederei în victorie. În spațiile victoriilor românești din primul război mondial se află, putem zice în deplină conștiință de cauză, și cuvîntul care a împins cu aripile lui largi trupele dîndu-le elanul din sine, scoarîndu-l adine în consiliu la fiecare pas pînă la găsirea identității cu toți deopotrivă. Numele din spatele cuvîntului, numele celor care l-au purtat, au rămas pentru todeauna zidite la temelile actului de la 1 Decembrie 1918. Pe cîteva dintre ele încercăm, în limita spațiului, să le readucem, împreună cu cuvîntul lor, în paginile de față.

Tablou de Octavia Milculescu-Florescu din expoziția de la Galeria de artă a municipiului

„SCRITORII ROMÂNI ȘI MAREA UNIRE”

● În cadrul tradiționalei manifestări Rotonda 13, Muzeul Literarilor Române a organizat, în colaborare cu Uniunea Scriitorilor, o scară de evocări literare pe tema: „Scriitorii români și Marea Unire”.

Au fost prezentate mărțuri și documente literare ale marilor scriitori români privitoare la actul istoric de la 1 Decembrie 1918.

Au fost invitați să participe: acad. Al. Bălaț, conf. univ. dr. George Găa, prof. univ. dr. Mircea Malita, prof. univ. dr. Emilia Ș. Milculescu, dr. Georgeta Penelca, cercetător științific, criticul literar Mihail Ungheanu, redactor șef adjunct al revistei „Luceafărul”, și actorii Mircea Albușescu și Ștefan Velnicu.

A fost audiată pe bandă magnetice vocea poetului Nichita Stănescu, înregistrare din fonoteca de sură a Muzeului Literarilor Române.

Manifestarea a avut loc, luni, 14 noiembrie, orele 17, la sediul Muzeului Literarilor Române, din strada Fundației nr. 4.

„UNITATEA NAȚIONALĂ — PERMANENȚA A SCRISULUI ROMÂNESC”

● La Muzeul Literarilor Române s-a deschis expoziția „Unitatea națională — permanență a scrișului românesc”. Sub acest generic sînt reunite, în ediții originale și manuscrise, cărțile fundamentale ale literaturii naționale, care — de la cronicari pînă în actualitate — au exprimat năzuința de unitate a poporului român. Aceste scrieri, publicatii de epocă, alte documente întregesc ansamblul de mărțuri care atestă efortul multisecular al desăvîșirii idealului național.

„INDEPENDENȚA, SUVERANITATE, UNITATE NAȚIONALĂ”

● În cadrul manifestărilor dedicate aniversării a 70-a a formării statului național unitar român, Centrul de cultură și creație „Cîntarea României” al sindicatului de epocă, Botosani, a găzduit vernisajul expoziției de carte „Independența, suveranitate, unitate națională”. Cu acest prilej a fost lansat (în prezența autorului) romanul „Lumina din adîncuri” de Alecu Ivan Ghilă. Au prezentat Alexandru D. Lungu și Dumitru Ignat.

Membrii Cenuclului din Botosani al Ununii Scriitorilor au susținut recitalul de versuri „Unii în ceget și-n simțiri”. Au participat Lazăr Băculescu, secretar al Comitetului județean Botosani al P.C.R., Gheorghe Jaucă, președintele Comitetului județean de cultură și educație socialistă Botosani.

POEZI ȘI CENACLURI

Iuiza zaharia

Lui Federico Garcia Lorca

Pe mișcătoarele nisipuri,
Pășesc cu-o frunte, cu o mină,
În ochi nisipul mi-o făcut surd
Nebun.

Imi zice vîntul ce mă însoțește
De dragul cui?
La interval mă cade cite-un sor
Ba lingă mine
Ba în gol de vise
De-alta neștiut timponele mă dor
Ușor,
De dragul cui?
O mare de-ntrăbră mi împresară
Și-un ochi cit orizontul mă pîndește
Înot în timp ca într-un desert cu dune
Firește timpul cine ni-l măsoară
De dragul cui?

Poezia

Sînt bolnav :
umbra
face locuri,
inimo
stea mirată,
singele, cînd legi,
cînd jocuri...

Copilărie

Construim
casa cu povești
jumătate iubire —
jumătate întrebare —

Vă rog :
„Ce număr
de telefon
are ploaia?”

Nelinistile

Ce știți?
azi-noapte
am ucis țigărea,
azi-noapte am alungat
trenul din mine,
mi-cu fluiert
glasurile în tîină
și m-am visat cu mina
în afara nopții...

CONTRIBUȚII ALE CĂRTURARILOR ROMÂNI LA UNIRE

Cu șapte decenii în urmă, în geroasa dimineață a zilei din decembrie 1918, peste 100.000 de oameni...

In mod bizar, în primul doi ani al celui dintâi război mondial, adică între 1914-1918, când România a fost în stare de neutralitate...

In anii neutralității, cu toate că la București s-a remarcat miopia politică a Alianților, nu s-a putut face nimic în stare de neutralitate...

Generalul Ilescu, atașatul militar român pe lângă Marele Stat Major Francez, a primit misiunea să organizeze propaganda...

La 2 mai 1917 Take Ionescu, în calitate oficială pe care o deținea, a atras atenția că „românii din străinătate nu trebuiau să aibă o misiune din partea statului pentru a face propagandă în favoarea statului românesc...

Au fost cuvinte calde, cu ecou în rîndurile oamenilor de cultură. „Asociația profesorilor universitari”, „Corpul ziaristilor români”, Parlamentul și-au trimis reprezentanții lor la

Paris, iar de acolo mai departe pentru a pleda cauza românilor. Dintr-un câmp care au venit atunci la Paris pot fi amintiți Em. Antonescu, N. Coculescu, Ch. Drouhet, D. Hurmuzescu, O. Goga, Tr. Lalescu, S. Mindrescu, V. Lucașcu, E. Pangratti, O. Tărași, I. Ursu, D. Voivoin, I. Minulescu, dr. C. Istrati, dr. N. Lupu, C. Mille, F. Brătianu, Toma Stelian, etc. Ea a avut unicitate nici o problemă cheie a națiunii, a ROMÂNIEI MARI.

O delegație română a plecat spre Washington pentru a lua legătura cu președintele W. Wilson. La 2 iulie 1917 a fost primită la Casa Albă unde a cerut ca românii din S.U.A., transilvăneni de origine, să fie lăsați să lupte în armata română pentru eliberarea pământului natal.

Treptat, românii de la Paris au câștigat personalitățile lumii franceze cum au fost amintim numai citiva - G. Clemenceau, R. Poincaré, S. Pichon, L. Brehler, Ch. Diehl, Anatole France, E. Martonne, etc. Apoi au acționat în direcția Londrei. Acolo au atras atenția din elita vieții spirituale și politice britanice cum au fost R.W. Setton-Watson, lordul Balfour, etc. și au creat activă „Societatea Anglo-Română”. Ea a avut meritul de a deschide pentru românii porțile numeroaselor organizații și organizații și de a combate eficiente propaganda cercurilor promaghiare.

La 17 ianuarie 1918 românii din Paris au publicat revista „La Roumanie” cu semnificativul subtitlu „Organ săptămânal al intereselor și revendicării românești”. Apoi numai în februarie-martie 1918, tot la Paris, cărturarii români au publicat alți 47 lucrări pedind și cauza. Atunci profesorul leșean Oreste Tărași, născut la Tulcea, a scris „La Roumanie Transdanubienne”. Prin ea a apărut soarta Dobrogei amenințată de quadrumviri aliați. Ideile lui Tărași au fost preluate de E. de Martonne care le-a răspândit și sprijinit în mediul universitar, de Ministerul Afacerilor Străine din Franța, de atunci apărător al intereselor românești la Marea Neagră, de Francis Lebrun, autor al broșurii „La Dobrogea”, etc. Cartea scrisă de Tărași a avut ecou și a fost expediată membrilor Congresului S.U.A., parlamentarilor francezi, savanților din Franța și Anglia etc. Alte lucrări remarcabile în limba franceză au mai scris T. Lalescu, O. Goga, T. Petrescu Comnen, S. Mindrescu etc.

Intellectualii români, prin truda lor neostentivă au contribuit la schimbarea roții soartei istorice. Când președintele Wilson, la începutul anului 1918 a făcut primul pas timid, în direcția acceptării dezmembrării Austro-Ungariei declarând că recunoștea autonomia popoarelor, românii au protestat. Ei au trimis o telegramă la Casa Albă arătând că „astfel s-ar perpetua dictatura unei minorități asupra majorității”.

Apoi, Toma Stelian, E. Pangratti, I. Găvănescu, D. Hurmuzescu, Em. Antonescu, S. Mindrescu

1918. Marea odonore populară de la Alba Iulia

au alcătuit „Memoriu în chestiunea românilor de sub stăpînire Habsburgilor”. Răspunsul președintelui Wilson a fost neașteptat: a îmbrățișat cauza românilor sperând că viitorul va „compensa nenorocirile și suferințele prezentului”.

Răsturnarea guvernului imperial din Rusia, victoria revoluției au iacut ca noii circumstări, din vara anului 1917, să se declare de acord cu dezmembrarea Austro-Ungariei și formarea statelor naționale. Și aici, propaganda națională câștigase un teren solid.

Oamenii de cultură români au cerut opinia publică și prin participarea la toate marile aniversări și comemorări din țările Alianților, prin prezența la expoziții, înțeleg de conferințe, organizarea de spectacole de teatru etc. În primăvara anului 1918, când românii aflați peste hotare se găseau în plină ofensivă victorioasă pe frontul propagandistic primitiv și grea lovitură. România, rămasă singură în fața quadrumviri aliați, a trebuit să capituleze. În noua conjunctură s-a impus guvernul germanofil prezidat de Al. Marghiloman și semnarea onerosului păcii de la Buftea-București (martie-mai 1918). Ca urmare, toți aceia care luptau în afara hotarelor României, pe frontul propagandistic, nu au mai primit nici un ajutor.

Fruntașii vieții publice românești care nu au suportat ocupația germană au venit la Paris, unde au intrat lupta celor aflați de mult peste hotare. În iunie 1918, au sosit în capitala Franței, inter alii, doi oameni remarcabili: dr. Ion Cantacuzino și Take Ionescu. La 19

iunie 1918, dr. Ion Cantacuzino l-a declarat președintelui Republicii Franceze, Poincaré, că „românii rămân atașați aliaților, chiar dacă erau prizonierii germanilor și al unui guvern impus și sprijinit de inamici”. La rîndul lui, Take Ionescu a răspuns bombardamentului în treburilor ziaristilor precizînd că „națiunea română nu trebuia confundată cu pumnul de indivizi care executau ordinele germanilor”.

În zilele toride și vulcanice veri a anului 1918 s-a conturat limpede înfringerea Puterilor Centrale și sfîrșitul primului război mondial. Intellectuali români și-au dat seama de ponderea sfîrșitului, de situația grea în care se aflau ei și țara. Știau că cheii, slovacii și polonezii din Austro-Ungaria erau reprezentați în fața Alianților de Consiliul Național, iar sîrbii și italienii din aceeași monarhie, de guvernele lor libere. Cum românii nu puteau fi reprezentați de guvernul Al. Marghiloman, au decis să-și constituie Consiliul Național Român.

În ziua de 6 septembrie 1918, în cadrul adunării generale a românilor aflați în Franța, la propunerea dr. I. Cantacuzino, s-a hotărît formarea Consiliului Național Român. Ca urmare, la 3 octombrie 1918, la Paris, în sediul de pe Champs Elvses, a luat ființă Consiliul Național al Uniunii Românești avîndu-l ca președinte pe Take Ionescu, ca vicepreședinte pe Oct. Goga, V. Lucașcu, dr. C. Angelescu, I. Th. Florescu, iar printre membri pe dr. I. Cantacuzino, N. Titulescu, S. Mindrescu etc. La 12 octombrie 1918 el a fost recunoscut de Alianți ca singur reprezentant oficial al României.

Consiliul, imediat, și-a făcut cunoscută existența în țară și pe cele mai variate căi a sprijinit lupta de eliberare a țării și făurire a ROMÂNIEI UNITE. Temerarul și celebrul discurs rostit de deputatul român Al. Vaida în fața parlamentarilor maghiari, la 18 octombrie 1918 a fost susținut de Consiliu și de verbul unor cărturari ca Octavian Goga, V. Lucașcu, L. Blaga. Înfruntarea deputaților maghiari căpătase astfel aspectul unei opoziții colective românești, mai bine cunoscută astăzi prin corespondența epocii.

Lupta permanentă corroborată a celor aflați în țară - pe frontul militar ori în tainică rezistență - cu a celor aflați temporar, voluntar, departe de țară, pentru a slui intereselor românismului, a dus în final la realizarea UNIRII ROMÂNILOR. A fost evident pentru întreg universul că poporul român, mic și diz, a impus marilor puteri voința sa, iar acestea au trebuit s-o accepte, nefăcînd nici un dar, smulgîndu-li-se consimțămîntul.

Dr. Radu-Ștefan Ciobanu

Lirică slovacă în limba română

Elaborarea unei antologii din operele scriitorilor străini reprezintă un fapt literar dificil. Deși criteriile, de regulă cronologice, par a ușura la prima vedere această operație, imensitatea materialului impune o selecție severă.

Este cazul volumului de lirică slovacă, alcătuit de Corneliu Barborică, care prezintă în stilul său productiv și asociații de istorico-literare ale poeziei slovacă, subliniind în notele biografice implicațiile unor scriitori cu alte literaturi europene și în special cu literatura română (St. Filárík, S. H. Vajanský și, bineînțeles, Iv. Krasko, traducătorul lui Eminescu în limba slovacă). Multe din ideile expuse în prefața volumului le găsim și în Istoria literaturii slovace (Ed. Univers, București, 1976), semnată tot de C. Barborică. Ca autor al antologiei, C. Barborică a avut desigur seama și de lucrările similare, adăugate de Cehoslovacia (ca de ex. Antologia literaturii slovace vechi de J. Mišianik, Bratislava, 1964), dar textele incluse în volumul său sînt, din punct de vedere artistic, cele mai reprezentative, facilitînd astfel înțelegerea unor particularități de ordin estetic, semnificative pentru evoluția întregii literaturi și culturi slovace.

Autorul caracterizează evoluția liricii slovace ca fiind un fenomen dramatic, discontinuu și uneori contradictoriu, fapt determinat în primul rând de sincronismul rigid al genurilor literare, dar și de contextul lingvistic în care scriau poeții premoderni (în limba latină și cehă, apoi în cehă și în limba slovacă propusă de A. Bernolák în sec. al XVIII-lea, renunțîndu-se la această situație abia după anul 1843, cînd lingvistul L. Štúr pune bazele unei noi limbi literare slovace, susținut fiind mai ales de poeții romantici). În plus, se constată faptul că mulți poeți din secolele XI-XVI nu au întotdeauna o temă stiașă, preferată, înțelesă, în sec. al XVI-lea, o pildă o lirică mediativă (Elias Lán) cu diverse forme prozodice, dar motivată acesteia era adesea bibliică. Producțiunile epice de mai târziu (cîntec eroic și balada) se dezvoltă în paralel cu poezia eroică, fără a dezavăli însă născuții melancolice deosebite de acest autor al antologiei nu a considerat oportunită să le includă în volum. Chiar și poezii seculare al XIX-lea apar în antologie numai cu poeme caracteristice orientării lor estetice, iar simbolismul și suprarealismul este reprezentat numai de acei poeți care demonstrează prin structura lor poetică incontestabile calități artistice (Iv. Gall, V. Roy, St. Krčýr și respectiv Fr. Paopy, P. Bunčák, J. Rak ș.a.).

Significația alegorică a cîntecului constituie pentru traducător principul de bază în aprecierea echivalentului românesc. Iată un exemplu din Sonetele lui J. Kollár (1793-1852): „Ce scriu e adevărul gol ce pleacă / din cîmpul pur și limpede accent, / iar nu din jărgăli și vide sentimente / ce frîl anteziei îl dezleagă” (p. 37). Armonii melodice ale versurilor românești dovedesc rafinament, delicatețe spirituală. De exemplu, elocința versului lui R. Fabry (1915-1982), care la fel ca mulți alți poeți moderni, reînnoiește, reînnoiește, reînnoiește, reînnoiește de indivizi dezamăgiți, oglindite în traducerea lui C. Barborică aceeași bogăție imaginativă și ritmică: „Nu-i cred / pe trîncăci cu spume la gură / că lumea-n cataclism va pieri, / Nu-i cred / că vremea omul în sine s-o naște, / cîd floarea lîngă stup va rodi / cîd zorile răsînd vor găsi / ciocirlii pe cîmpii” (p. 179).

În antologie mai figurează însă și numele autorilor traducători. Presupunem că autorul i-a inclus în propriul său volum, fie din respect și spre cinstirea acestora (ca în cazul lui Virgil Teodorescu, care a semnat traducerea poeziei „Deșteptare” de V. Michálik), fie din pură etică profesională (vezi poezia tradusă din limba latină de Eug. Dobroiu, intitulată „Lui Nicolae Olăbu” aparținînd poetului Florin Franta din sec. al XVI-lea). În privința altor tălmăciri ale unor producții miniaturale semnate în antologie de către Maria Condruț și Laurențiu Cernet (p. 203-206), avem o oarecare rezervă, deoarece se constată totuși o deosebire între „stilul” accesibil și maniera tonică ușor intelectualizată, lipsită de C. Barborică în versiunile sale. Probabil însă că autorul antologiei și-a dorit acest lucru și nimic mai mult.

Antologia de lirică slovacă cuprinde poezii de largă semnificație umană, căderi înălțate și desecate, simfonie sobră, lipsită însă de duritate. Surprinzînd tocmai acest echilibru al versului original, C. Barborică traduce fluent dar nu nuanțat.

Apariția în limba română a acestui volum este un gest nobil de cultură, în cadrul să mijloacească cunoașterea a două literaturi de expresie diferite.

Gh. Călin

* „Lirică slovacă de la începutul pină azi”, Editura Minerva, București, 1987, 308 p., Tălmăcire, selecție și prefață de Corneliu Barborică.

REVISTA STRĂINĂ

LA SFÎRȘITUL ANULUI 1987 A APĂRUT LA BERLIN, în editura Brechtelverlag volumul „Eine Begabung Muss Man Entmurtigen de Wera și Claus Küchenmeister. Este o poveste nostalgică a soților Küchenmeister, astăzi scrieri între aceștia. După un film din R.D. Germană, despre începuturile lor în teatrul lui Brecht la Academia Germană de Artă. Cartea a apărut din inițiativa ziaristei Ditta Buchmann, pe care autorii au cunoscut-o la Muzeul Brecht. Pe baza convorbirilor cu aceasta, dar și a consultării a numeroase documente aparținînd lui Brecht, cei doi au realizat o carte interesantă, o privire autorizată într-un mare atelier de teatru.

Volumul se constituie într-un primos de recunoștință adusă unor marii om de teatru care a fost Brecht. Experiența de viață, cunoștințele, impresii, fapte elementare de bază pe care studenții lui Brecht și le-au însuși în timpul studiilor și pe care le-au aplicat apoi în activitatea lor de oameni de teatru și film. Brecht a fost un om practic și avea o metodă pedagogică practică de studiu. El pune în mare accent pe arta și simțul surprinderii și observării detaliilor. Autorii aduc în primul plan exemple concrete de studiere a textelor dramatice, fără însă a neglija prezentarea teoriei și piesele studiate la începutul anilor '50 la „Berliner Ensemble”.

După un contract strîns de peste un an, la Zürich, cu Brecht Max Fricke spune: „Opera lui Brecht merită ceva mai mult decît laude, ea cere să fie studiată”. Este ceea ce și-au propus și au reușit să facă Wera și Claus Küchenmeister în cartea lor consacrată celui care a fost marele om de teatru Bertolt Brecht.

● DACĂ ARTHUR CHARLES CLARKE, NASCUT ÎN ANUL 1917, în orașul din Texas, este un autor s.f., cum l-au denumit admiratorii americani ai cântărilor sale, ar fi vrut, ar fi intrat, în anul 1945, în posesia libertății de invenții morale al sateliților artificiali de comunicație. Dacă ar fi făcut-o, destulul lui ar fi fost poate altul, iar istoria universităților a literaturii s.f. ar fi fost, poate, mai săracă în ceea ce privește creația. Dacă ar fi făcut-o, destulul lui ar fi fost poate altul, iar istoria universităților a literaturii s.f. ar fi fost, poate, mai săracă în ceea ce privește creația. Dacă ar fi făcut-o, destulul lui ar fi fost poate altul, iar istoria universităților a literaturii s.f. ar fi fost, poate, mai săracă în ceea ce privește creația.

● ALĂTURI DE NADINE GORDIMER, ANDRE BRINK, ALLAN POTON, ATILIO FIGUARO și BREYTON BREYTON-BACH, J.M. Goetze este cunoscut în anul 1987 face parte din rîndul celor mai de seamă scriitori din Republica Sud-Africană. A studiat în S.U.A. și în R.S.A., actualmente fiind profesor de literatură la Universitatea din Orajul Capului (R.S.A.). A publicat în țară și în străinătate care: „Așteptîndu-l pe barbari” și „Foe”. În acest din urmă volum, o parafrază originală pe tema lui Robinson Crusoe, autorul abordează din nou tema fundamentală a scriiturii sale: libertatea ca necesitate biologică.

Cea mai recentă dintre lucrările sale este romanul-baladă „Viața și opera lui Michael K.”. Anterior acestei cărți din care războiului, haosul și suferințele îndurate au făcut adevăratul și singurul erou al romanului, este Michael K., un gradinar sărac cu două împreună cu mama, sa bolnavă, invalidă, pleacă cu o căruță de fabricație proprie din Orajul Capului în țara natală unde, își imaginează el, îl așteaptă fetele. Războiul îl urmărește însă pe Michael K. peste tot. Singurul lucru după care eroul lui J.M. Goetze tinde și pe care războiul îl realitătează este că nu trebuie să se construiască un aeroport militar în jurul unei bari, care ar rupe echilibrul ecologic al insulei. În poezia faptului că romanul lui Gerald Durrell este presărat cu un număr fin, cu ironie, el este îndreptat împotriva indiferenței și egoismului oamenilor. El are un mesaj profund constituindu-se într-o chemare vibrantă la apărarea naturii și numai pe insula Zenkai ci pe întreaga planetă.

● TEMA VIOLENTEI ESTE DOMINANTĂ PROZEL SCURTE ALE LUI GERMAN SANTAMARIA, unul dintre cei mai cunoscuți scriitori din Columbia. Născut în anul 1950 în orașul Libano din provincia Tolima din sudul Columbiei, Santamaria este laureat al unor importante premii literare naționale și internaționale. În povestirile sale prozatorul abordează problema conflictelor sociale și politice din lumea satelor și orașelor columbiene, conflicte născute din procesul de sărăcie a țărănilor, de pauperizare a proletariatului, de degradare a relațiilor umane, a demnității umane. Așa este cazul povestirilor incluse în volumul „Single țau, băiete, single țau”, al celor cuprinse între copertă și copertă din volumul al său intitulat „La urmă de tot e moartea”.

Povestirea care imprimă titlul ultimului volum este considerată drept cea mai bună proză scurtă din întreaga istorie a literaturii columbiene. Este povestea unui soldat care urmărește un partizan rănit. Autorul găsește pentru aceasta o modalitate originală, pe care am putea-o asemăna tehnicii filmării cu încetîmînt. Povestirea este tensionată prin faptul că este spusă la persoana III, scriitorul reușind să sugereze un dialog la distanță între un rănit și urmăritor. În final, cînd soldatul reușese să-și ajungă victima, aceasta nu se mai află în viață.

● LA URMA DE TOT E MOARTEA este o întimplare fără învingător, fără învins. Și totuși există un învins, întreaga regiune în care se desfășoară un război civil nedreptat din care nu ieșă autorul să credem - nu există posibilitatea de ieșire.

● PE BAZA SUBIECTULUI ROMANULUI S.F. „INSULA NAVELOR PIERDUTE” al scriitorului sovietic Alexandr Beliaev, apărut în anul 1929, televiziunea sovietică a realizat un musical în regia lui Evgheni Ginzburg. Majoritatea actorilor care apar în filmul acesta despre vapoare dispărute primă în triungiului Bermudez joacă vîrsta primă dată într-un film de asemenea factură. El s-a achitat însă foarte bine de misiunea ce le-a fost încredințată, cu toate că imaginea la jucați are în noi dintre cele mai importante, spunea regizorul, Erol Intimpăriș sînt reali, inventate sînt doar evenimentele, întîmplările în care le apar.”

● CUM SA RĂMI TINĂRI, SANATOS ȘI ÎN FORMĂ PINĂ LA ADINCI BĂTRÎNETE”, acesta este titlul unei cărți scrise de cunoscutul autor american de film și, recent, regizor, Paul Newman, născut în anul 1929, și apărută în Statele Unite. Autorul a urmat - după propria mărturisire - modelul unei cărți similare scrisă de actrița Jane Fonda. Cartea lui Paul Newman conține cîteva capitole consacrate igienei zilnice individuale. Între altele el afirmă că în fiecare dimineață se spală cu apă rece ca gheață, care fortifică pielea și împiedică apariția ridurilor. Lucrarea a trezit un interes enorm în Statele Unite. După apariția ei, în zărele și revistele americane au început să fie publicate o multitudine de scrieri prin care popularul actor era rugat să dea cîntărilor și alte sfaturi practice. O cîntărire a lui lui de în serios sfaturile lui Paul Newman înțel s-a mutat cu întreaga familie la... Polul Nord!

● SĂPTĂMÎNALUL LITERAR POLONEZ „KULTURA”, al cărui redactor șef este Witold Naurocki, a organizat o anchetă în rîndul cîntărilor, care au fost chemați să desemneze scriitorii polonezi pentru a fi propuși ca membri de onoare al Academiei poloneze de literatură. Cele mai multe sufragii le-a înfrînt prozatorul Wojciech Żukowski, actualmente președinte al Uniunii Scriitorilor polonezi. Următoarele locuri au fost ocupate de Roman Bratny, Tadeusz Rożewicz și Tadeusz Konwicki.

● BIOGRAFIE A LUI JOHN LENNON (1940-1980), interpretul și compozitorul britanic de muzică rock, figura cea mai de seamă a fostului grup „The Beatles”, este în curs de apariție în Statele Unite. Autorul el este publicistul Felon Bresler. Concluzia la care ajunge autorul este aceea că asasinarea lui Lennon, la New York, în decembrie 1980, a fost o crimă politică planificată în spatele căreia s-a aflat aripa extremistă a C.I.A., că John Lennon a căzut în disgrație ca urmare a activității sale în cadrul manifestațiilor în favoarea păcii.

SPORT

Arlechinul și alăuta

Arna, fotbalul se joacă numai în amurgul zilei. Un desen care deschide larg drumul săntilor. Sau jocul urmindu-se pe sine în basm. Nimic violet, doar tonuri fumurii; lumină girbovită, lumină de scorbura, căci luminările în coajă de mesteacăn, luminările de spermanet, vai săracele balene! - împodobesc oada unde vor sosi colindătorii. Acolo unde joacă Steaua sau Dinamo, viața stă cu picioarele cufundate în ape vîrtoase și cu fusta ridicată peste genunchi, iar gîndul ostil al spectatorului din tribune n-ajunge să se schimbe-n flutire pe buze, rugîndu-se sub coaste. Bobornacul, ghiontul și vorbă-n colturii și rotundă (așa numea Nicolae Velea injurătura) care-au devenit pinea săracului, le-tîlnești numai la bălăile fazanilor, singurii blestemați din neamul lor să nu vestească nici o zgîlțitură a pămîntului. Deci, unde se poate simți omul mai bine decît pe Bistrița Bacăului? Niciăieri. Pentru că niciăieri lostrina nu-i mai duce și mai frate cu somonul septentrional ca acolo unde, într-un meci, (S. C. Bacău - Sportul studentesc) se înscriu zece goluri. Vor zice unii că acesta-i semn de iarnă laborioasă. Nicidecum. Căci, oricît ar fi fotbalul un sacrificiu închinat ni-mănu, beleaua cu șase goluri marcate, patru primite face din învingător expresia unui iepure cu șase urechi și un singur picior, iar din învins un ogar cu cinci picioare și cu capul pe tavă.

Dar plînge-n arlechin cu falca pe alăuta. Prin urmare vom rămîne în continuare în Moldova. La Galați, Universitatea Cluj-Napoca a condus pe Oțelul cu 2-1 pină-n ultimul minut. A fost masată în careu. Gălă-

teni, pierzînd amîndouă punctele, iar fi sufoacă. Așa că am împins toată artileta (șper că și regimentul din spatele școlii normale) spre poarta adversă. Și, în ultimele secunde, au înscris. Din nenorocire, zice clijenii, un înscris cu mina. Ca unul care s-a (și m-am) vînturat prin porțile atit de dragi (teretelor mele, Brălia și Galați, nu văd de e le-aș rupe brațul celor de la Oțelul. Înscind cu mina, Maradona a cîștigat un capionat mondial. Și italo-argentinianul n-ave, cum are Dunărea, trei brațe. Să facă bine-lușenii și să-și vadă de treabă și să urce pelocul 4 în clasament, ca să mă vadă și Ardăul, în anul viitor, niște meciuri în cadrul Cupei U.E.F.A. Căci în A.S.A. din Tirgu-Băres, să mă erte prietenii mei Zoll și Kurtfin de la restaurantul Continental, nu te m poți rezima.

A revenit în neguri Rapidul. Jund cu Victoria, la Cîmpina (de ce la Cîmpina, cînd todeauna ne-a lipsit gazul din lamă și ne-a luat foc fitilul!?) Rapidul, ornașe competitivă, s-a lăsat asimilată ireșorilor de sub munte și a fost repede cu gîlțură cere trasă pe nări.

Un coșoz de bronz se anunța Buzăul. A increment pe creangă, ca o embala în atăsat pe paharele băutorilor. Cîne-a spus că fostul handbalist de meserie în toate ale sportului: să mă să-i toarne-n ochi picături de bea, să mă niciă asta nu mă ajută.

Scriu în Răzîritul zilei. Și mă răzîresc să nîngă. Bradul de la geam și-a pierdut mierle.

Luceafărul

Revistă editată de UNIUNEA SCRITORILOR din REPUBLICA SOCIALISTA ROMÂNIA

Redactori șefi: Nicolae Dan Frunzățu, Mihai Ungheanu (redactor șef adjunc), A. I. Zăinescu (secretar responsabil de redacție)

REDACȚIA: București, Plata Școlii nr. 1, tel. 17 12 88
ADMINISTRAȚIA: Calea Victoriei nr. 115, tel. 50 74 99
Tiparul executat la: COMBINATUL POLIGRAFIC CASA ȘCINTEII